

Başvuru Numarası : 2024/2440
Toplantı Tarihi/Sayısı : 12.03.2025/51
Karar Numarası : 2025/111
Başvuran : C.E.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Afyonkarahisar 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın; bulunduğu ceza infaz kurumunda koğuş değişikliği esnasında bazı eşyalarının çalındığı ve bu konuda kurumca işlem yapılmadığı, ayrıca bulunduğu koğuşun ziyaret gün ve saatleri uygun olmadığından kız kardeşiyle görüş yapamadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. 26/9/2024 tarihinde bulunduğu koğuşta yaşadığı bir tartışma sonucunda koğuşunun değiştirildiğini, koğuşta kalan eşyalarını kendisinin toplamak istediğini Kurum İdaresine ifade etmesine rağmen eşyalarının koğuştaki mahpuslara toplatıldığını ve bu esnada kıyafetlerinin çalındığını, konuya ilişkin Kurum İdaresine yazdığı dilekçeye rağmen eşyalarının bulunarak kendisine teslim edilmediğini,

b. Kıyafetlerinin çalınması ile ilgili olarak Cumhuriyet Başsavcılığına şikâyetle bulunmak üzere dilekçe yazdığını ancak bu dilekçenin ilgili makama gönderilmediğini,

c. Bulunduğu koğuşun ziyaret gün ve saatinin uygun olmaması nedeniyle kız kardeşinin kendisini ziyarete gelemediğini, bu durumla ilgili olarak İdare ve Gözlem Kuruluna dilekçe yazdığını ancak bu dilekçelerinin işleme alınmadığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Afyonkarahisar 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. 26/9/2024 tarihinde başvuranın bulunduğu koğuşta yaşanan bir tartışma sonucunda disiplin soruşturması başlatıldığı, soruşturmanın sağlıklı yürütülmesi için olayda dahil olan 4 mahpusun farklı koğuşlara yerleştirildiği,

b. Başvuranın kaybolduğunu iddia ettiği eşyalarıyla ilgili Ceza İnfaz Kurumuna hitaben yazdığı 25/11/2024 tarihli dilekçesinde eşyaları hakkındaki sorununun çözüldüğünü ve kimseden herhangi bir şikâyetinin olmadığını yazılı olarak beyan ettiği,

c. Başvuranın olay tarihinden 11/11/2024 tarihine kadar konuyla ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına yazılan bir dilekçesinin bulunmadığı, konuyla ilgili olarak 11/11/2024 tarihinde başvuranın Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezine, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonuna ve Kamu Denetçiliği Kurumuna yazdığı dilekçelerinin bulunduğu, bu konuda belirtilen mercilere dilekçelerinin Afyonkarahisar Cumhuriyet Başsavcılığı aracılığıyla gönderilmiş olmasına rağmen hükümlünün iddia ettiği Cumhuriyet Başsavcılığına yazdığı dilekçesinin gönderilmemiş olmasının mümkün olmadığı,

ç. Başvuranın Kurumda bulunduğu yaklaşık 1 yıllık süre zarfı içinde kız kardeşinin kendisini 1 defa ziyarete geldiği, başvuranın Kurumda bulunduğu süre içinde kendi talebi veya idari nedenlerle 8 defa koğuşunun değiştirildiği, Ceza İnfaz Kurumlarında barındırılan mahpusların oda ve koğuş değişikliği yapılması yetkisinin İdare ve Gözlem Kurulunda olduğu belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir. Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; *"özürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği"* hükme bağlanmıştır.

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 65'inci maddesinde; *"Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."* hükmü bulunmaktadır.

7. Mezkûr Yönetmelik'in *"Gerekçeli kabul edilmezlik kararı"* başlıklı 67'nci maddesi: *"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."* hükmünü içermektedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara

bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Başvuranın ilk iddiası; koğuş değişikliği sırasında eşyalarının çalındığı, Kurum İdaresinin kendisine yardım etmediği ve konuyla ilgili olarak Cumhuriyet Başsavcılığına yazdığı dilekçelerin ilgili makama gönderilmediği yönündedir.

11. Muhatap Afyonkarahisar 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun göndermiş olduğu cevabi yazı ve belgelerden; başvuranın çalındığını iddia ettiği eşyalarına ilişkin Kurum İdaresine yazmış olduğu dilekçelerin işleme alındığı, ilgili mahpusların görüşlerine başvurulduğu, kaybolan eşyalarını teslim aldığına ve bu hususta herhangi bir şikâyetinin olmadığını beyan ettiğine dair başvuranın imzasını taşıyan belgelerin mevcut olduğu anlaşılmış olup, konusuz kaldığı değerlendirilen mezkûr iddianın kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

12. Başvuranın diğer iddiası; bulunduğu koğuşun ziyaret gün ve saatinin uygun olmaması nedeniyle kız kardeşinin kendisini ziyarete gelemediği ve bu konuya ilişkin İdare ve Gözlem Kuruluna yazmış olduğu dilekçelerin işleme alınmadığı yönündedir.

13. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Hükümlüyü ziyaret*" başlıklı 83'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Hükümlü, belgelendirilmesi koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından haftada bir kez ve ayrıca kuruma kabullerinde, zorunlu hâller dışında bir daha değiştirilmemek üzere, ad ve adreslerini bildirdiği en fazla üç kişi tarafından, yarım saatten az ve bir buçuk saatten fazla olmamak üzere çalışma saatleri içinde ziyaret edilebilir. Çocuk hükümlüler için ziyaret süresi bir saatten az, üç saatten fazla olmamak üzere belirlenir.

(2) Birinci fıkrada belirtilenler dışındaki kimselerin ziyaretine Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yazılı olarak izin verilebilir.

(3) Görüşler, koşul ve süreleri Adalet Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle kapalı ve açık olmak üzere iki biçimde yaptırılır. (...)"

14. 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'in 10'uncu maddesi şöyledir:

"Ziyaret günleri ve saatleri ile bir hükümlü ve tutuklunun görüşebileceği ziyaretçi sayısı, kurumun fiziki yapısı ve kapasitesi dikkate alınarak, kurumca belirlenir. Görüş süresi, yarım saatten az, bir buçuk saatten fazla olacak şekilde belirlenemez. Görüş süresi, görüşmenin fiilen başladığı andan itibaren işletilir. Çocuk hükümlü ve tutuklular için ziyaret süresi bir saatten az, üç saatten fazla olmamak üzere belirlenir."

15. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "*İdare ve gözlem kurulunun görev ve yetkileri*" başlıklı 28'inci maddesine göre İdare ve Gözlem Kurulunun mahpusların kurumlara kabullerinden sonra kalacakları odaları belirlemek ve kalmakta oldukları odaları değiştirmekle görevli olduğu düzenlenmiştir.

16. Muhatap Kurumun göndermiş olduğu cevabi yazı ve belgelerden; başvuranın Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğu 1 yıllık süre içerisinde kendi talebi veya idari nedenlerle 8 defa koğuşunun değiştirildiği, son olarak barındırıldığı ... No.lu koğuşta 26/9/2024 tarihinde başka bir mahpusun aralarında başvuranın da bulunduğu 3 mahpus tarafından darp edildiği, konu hakkında disiplin soruşturması başlatıldığı, soruşturmanın selameti açısından olaya karışan 4 mahpusun farklı odaya yerleştirildikleri, olayla ilgili yapılan soruşturma neticesinde

Disiplin Kurulu Başkanlığınca başvurana 5 gün hücreye koyma cezası verildiği, dolayısıyla başvuranın koğuş değişikliği işlemlerinin kendi talebi üzerine veya kendi eylemleri nedeniyle Kurum İdaresi tarafından güvenlik amacıyla gerçekleştirilmiş olduğu, son olarak bulunduğu koğuşun ziyaret gün ve saatinin uygun olmaması nedeniyle kız kardeşiyle sınırlı şekilde görüşme yapabilmesinde muhatap kuruma atfedilebilecek bir kusurun bulunmadığı, başvuranın bu iddiası yönünden kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

12/3/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye